

Βρυξέλλες, 28 Φεβρουαρίου 2022
(OR. fr)

6464/22

LIMITE

ENV 148
CLIMA 75
FORETS 10
AGRI 64
RELEX 215

Διοργανικός φάκελος:
2021/0366(COD)

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Η Προεδρία
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη διαθεσιμότητα στην αγορά της Ένωσης και την εξαγωγή από την Ένωση ορισμένων βασικών και παράγωγων προϊόντων που συνδέονται με την αποψίλωση και την υποβάθμιση των δασών, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 995/2010 - Συζήτηση προσανατολισμού

1. Η Προεδρία, προκειμένου να κατευθύνει τη συζήτηση γύρω από την ανωτέρω νομοθετική πρόταση, η οποία θα πραγματοποιηθεί κατά την προσεχή σύνοδο του Συμβουλίου Περιβάλλοντος στις 17 Μαρτίου 2022, εκπόνησε ενημερωτικό σημείωμα με δύο ερωτήματα, τα οποία περιέχονται στο παράρτημα του παρόντος σημειώματος.
2. Καλείται η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων να λάβει υπόψη το ενημερωτικό σημείωμα και τα ερωτήματα της Προεδρίας και να τα διαβιβάσει στο Συμβούλιο εν όψει της προαναφερόμενης συζήτησης προσανατολισμού.

Πρόταση κανονισμού για τη διαθεσιμότητα στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την εξαγωγή από την ΕΕ ορισμένων βασικών και παράγωγων προϊόντων που συνδέονται με την αποψύλωση και την υποβάθμιση των δασών

- Σημείωμα της Προεδρίας -

Η προστασία των δασών αποτελεί κρίσιμο ζήτημα για τις κοινωνίες μας και τις μελλοντικές γενιές. Τα δάση ενέχουν κεντρικό ρόλο στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και της απώλειας βιοποικιλότητας. Συμβάλλουν επίσης στην προμήθεια υλικών, ρυθμίζουν ορισμένες φυσικές διεργασίες και παρέχουν τα προς το ζην σε πολύ μεγάλο αριθμό κοινοτήτων που συγκαταλέγονται στις φτωχότερες διεθνώς.

Επείγουσα ανάγκη ανάληψης δράσης υπέρ ενός φιλόδοξου και κοινού στόχου

Τα δάση αποκτούν πλέον ολοένα μεγαλύτερη σημασία στις συζητήσεις των ευρωπαϊκών και διεθνών οργανισμών. Κατά την COP26 της σύμβασης-πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή (UNFCCC) τον Νοέμβριο του 2021, ελήφθη σε μεγάλο βαθμό υπόψη ο ρόλος τους, καθώς και ο ρόλος του τομέα της γης στον ταχύτερο μετριασμό της κλιματικής αλλαγής. Με την ευκαιρία αυτή, 141 ηγέτες κρατών τα οποία διαθέτουν πάνω από το 90 % των δασών του πλανήτη δεσμεύτηκαν να εργαστούν συλλογικά για την ανάσχεση και την αντιστροφή της απώλειας των δασών και της υποβάθμισης των γαιών έως το 2030, προβαίνοντας στη «**δήλωση των ηγετών για τα δάση και τη χρήση της γης**», αναγνωρίζοντας ότι είναι αναγκαίο να ενώσουν τις δυνάμεις τους για μια βιώσιμη μετάβαση στη χρήση της γης, η οποία αποτελεί βασικό στόχο για την επίτευξη των στόχων της συμφωνίας του Παρισιού.

Μερικές μέρες αργότερα, στις 17 Νοεμβρίου 2021, η Επιτροπή διαβίβασε πρόταση κανονισμού για τη διαθεσιμότητα στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και την εξαγωγή από την ΕΕ ορισμένων βασικών και παράγωγων προϊόντων που συνδέονται με την αποψίλωση και την υποβάθμιση των δασών. Το κείμενο της πρότασης, που αναφέρεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής του 2019 με τίτλο **«Ενίσχυση της δράσης της ΕΕ για την προστασία και την αποκατάσταση των δασών του πλανήτη»**, εντάσσεται σε μια συνολική στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην οποία είναι προσηλωμένα τα κράτη μέλη από κοινού μέσω της **Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας**, καθώς και μέσω της **στρατηγικής της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030** και της **ευρωπαϊκής στρατηγικής «Από το αγρόκτημα στο πιάτο»**. Ο κανονισμός αυτός στόχο έχει να αποκριθεί στο πιεστικό αίτημα της κοινωνίας, όπως καταδεικνύει το ιστορικά υψηλό επίπεδο συμμετοχής στη διαδικτυακή διαβούλευση που ξεκίνησε η Επιτροπή, αίτημα που συνδέεται ιδίως με τον προβληματισμό σχετικά με την εξέλιξη των δασών σε παγκόσμιο επίπεδο (μεταξύ 1990 και 2020, χάθηκαν 420 εκατομμύρια εκτάρια δασών παγκοσμίως, έκταση μεγαλύτερη από την Ευρωπαϊκή Ένωση).

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει ιδιαίτερη ευθύνη απέναντι σε αυτά τα παγκόσμια φαινόμενα. Καταναλώνει σημαντικές ποσότητες ακατέργαστων και ημικατεργασμένων προϊόντων από εθνικές και διεθνείς πηγές. Ως εκ τούτου, οι επιχειρηματικές δραστηριότητες και οι συναφείς δραστηριότητες της αλυσίδας εφοδιασμού έχουν πολλές αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, ιδίως στην αποψίλωση και την υποβάθμιση των δασών. Μελέτη της Επιτροπής του 2013 έδειξε ήδη ότι οι ευρωπαϊκές χώρες ήταν υπεύθυνες για πάνω από το ένα τρίτο της αποψίλωσης των δασών που συνδέεται με το διεθνές εμπόριο γεωργικών προϊόντων¹.

Μια πρόταση επικεντρωμένη σε ένα βασικό σύστημα δέουσας επιμέλειας

Στόχος της πρότασης κανονισμού είναι να διασφαλιστεί ότι ο καφές, το κακάο, το φοινικέλαιο, η σόγια, το βόειο κρέας και η ξυλεία, καθώς και παράγωγα προϊόντα όπως τα δέρματα, η σοκολάτα ή τα έπιπλα, που εισάγονται και διατίθενται στην αγορά της ΕΕ ή εξάγονται από την ΕΕ, δεν έχουν προκαλέσει αποψίλωση ή υποβάθμιση των δασών κατά την παραγωγή τους. Στόχος του παρόντος κειμένου είναι να ληφθεί υπόψη ο αντίκτυπος της γεωργικής παραγωγής τόσο στην αποψίλωση όσο και στην υποβάθμιση των δασών.

¹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2013. Ο αντίκτυπος της ενωσιακής κατανάλωσης στην αποψίλωση των δασών: Διεξοδική ανάλυση των επιπτώσεων της ενωσιακής κατανάλωσης στην αποψίλωση των δασών («The impact of EU consumption on deforestation: Comprehensive analysis of the impact of EU consumption on deforestation»). Μελέτη χρηματοδοτούμενη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ΓΔ ENV, που εκπονήθηκε από τις VITO, IIASA, HIVA και IUCN NL
<https://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/1.%20Report%20analysis%20of%20impact.pdf>

Για την επίτευξη αυτού του στόχου, ο κανονισμός βασίζεται σε ένα **σύστημα δέουσας επιμέλειας για τη διασφάλιση της διαφάνειας και της ιχνηλασιμότητας των αλυσίδων αξίας**, το οποίο απευθύνεται σε όλους τους φορείς εκμετάλλευσης και τους εμπόρους εντός ενός κοινού και εναρμονισμένου πλαισίου. Το εν λόγω σύστημα δέουσας επιμέλειας βασίζεται σε μια μελλοντοστραφή προσέγγιση που προκύπτει από την εκτίμηση κινδύνου. Ως εκ τούτου, οι φορείς εκμετάλλευσης που εισάγουν για πρώτη φορά ή εξάγουν τα προϊόντα που απαριθμούνται στο παράρτημα I του κανονισμού προς την ΕΕ, καθώς και οι έμποροι που δεν είναι ΜΜΕ, υποχρεούνται να εφαρμόζουν διαδικασία δέουσας επιμέλειας που αποδεικνύεται με δήλωση που απαιτείται πριν από τη διάθεση των προϊόντων στην αγορά.

Αυτό συνεπάγεται απαίτηση ιχνηλασιμότητας μέσω της συλλογής πληροφοριών που επιτρέπουν τον εντοπισμό της πηγής παραγωγής του προϊόντος, καθώς και της διαδρομής του κατά μήκος όλης της αλυσίδας μεταποίησης και εμπορίας, με ανάλυση κινδύνου και, κατά περίπτωση, εφαρμογή των μέτρων μετριασμού των κινδύνων που εντοπίζονται. Με τον τρόπο αυτό, οι διατάξεις του κανονισμού επιτρέπουν να διασφαλίζεται ότι τα προϊόντα δεν προκάλεσαν αποψίλωση, **είτε παράνομη είτε νόμιμη**. Η αποτελεσματικότητα των διατάξεων πρέπει να διασφαλίζεται με σύστημα ελέγχων και κυρώσεων που θα εφαρμόζουν οι αρμόδιες αρχές.

Ένα σαφές και κοινό πλαίσιο για την αποτελεσματική επιβολή

Η αποτελεσματική και εναρμονισμένη εφαρμογή του κειμένου απαιτεί **συναντίληψη όσον αφορά τις διατάξεις του**. Στο πλαίσιο αυτό, κοινοί για όλους ορισμοί των βασικών εννοιών θα επιτρέψουν την επιχειρησιακή εφαρμογή των μέτρων που προτείνει η Επιτροπή.

Επί του παρόντος, δεν υπάρχει διεθνής συναίνεση σχετικά με την έννοια της υποβάθμισης των δασών. Πολλοί ορισμοί συνυπάρχουν και χρησιμοποιούνται σε εθνικό επίπεδο. Η έννοια αυτή αποτέλεσε αντικείμενο πολυάριθμων παρατηρήσεων από τις αντιπροσωπίες στο πλαίσιο της ad hoc ομάδας εργασίας για τον κίνδυνο αποψίλωσης και υποβάθμισης των δασών² όσον αφορά προϊόντα που διατίθενται στην αγορά της ΕΕ και εξάγονται από την ΕΕ· παρατηρήσεις υποβλήθηκαν επίσης για τον σχετικό με τα ανωτέρω ορισμό των βιώσιμων δραστηριοτήτων υλοτόμησης.

Ορισμένες αντιπροσωπίες έχουν εξάλλου επισημάνει ότι ο ορισμός της αποψίλωσης είναι δυνητικά υπερβολικά στενός, δεδομένου ότι περιορίζεται στη μετατροπή των δασών σε γεωργικές χρήσεις, ενώ θα μπορούσε να περιλαμβάνει και τη μετατροπή των δασών σε μη γεωργικές χρήσεις στο πεδίο εφαρμογής του.

Το άτυπο Συμβούλιο υπουργών Περιβάλλοντος στην Amiens στις 20 Ιανουαρίου και το Συμβούλιο υπουργών Γεωργίας και Αλιείας στις 21 Φεβρουαρίου τόνισαν την υποστήριξη των στόχων του κειμένου από όλα τα κράτη-μέλη. Έδωσαν επίσης στα κράτη μέλη την ευκαιρία να μοιραστούν τις απόψεις τους όσον αφορά τη λειτουργικότητα του κειμένου, τον διοικητικό φόρτο για τους φορείς εκμετάλλευσης και τις αρμόδιες αρχές, καθώς και όσον αφορά την έκταση των σχετικών ελέγχων, το ζήτημα του πεδίου εφαρμογής των βασικών προϊόντων και των οικοσυστημάτων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και τους ορισμούς των εννοιών (συμπεριλαμβανομένης της υποβάθμισης των δασών). Τέλος, οι υπουργοί σχολίασαν επίσης τις εθνικές εμπειρίες τους όσον αφορά την περιβαλλοντική πολιτική και την εφαρμογή του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ξυλεία.

² Ad hoc Ομάδα για τον κίνδυνο της αποψίλωσης και της υποβάθμισης των δασών που σχετίζεται με προϊόντα τα οποία διατίθενται στην αγορά της ΕΕ

Το κείμενο αποτελεί αντικείμενο τεχνικών συζητήσεων στο πλαίσιο *ad hoc* ομάδας εργασίας στην οποία συμμετέχουν εμπειρογνώμονες από τους διάφορους σχετικούς τομείς. Οι συζητήσεις που διοργάνωσε η Προεδρία επέτρεψαν την πρώτη εξέταση του κειμένου και τα κράτη μέλη εξέφρασαν τις απόψεις τους για όλα τα άρθρα. Από αυτές τις τεχνικές συζητήσεις ανέκυψαν πολλά σημαντικά ζητήματα σχετικά με τους ορισμούς, τη συμβατότητα με τους κανόνες του ΠΟΕ, τη συνεργασία με τις τρίτες χώρες, την αναλογικότητα των προτεινόμενων διατάξεων, καθώς και τον διοικητικό φόρτο που συνεπάγεται η εφαρμογή του σχεδίου κανονισμού.

Προκειμένου να προχωρήσουν οι διαπραγματεύσεις, οι υπουργοί καλούνται να ανταλλάξουν απόψεις σχετικά με τα ακόλουθα ερωτήματα:

1. *Η αποτελεσματική και εφαρμόσιμη υλοποίηση του συστήματος δέουσας επιμέλειας είναι απαραίτητη για την εξασφάλιση της αναγκαίας ιχνηλασιμότητας, ώστε να διασφαλίζεται ότι τα προϊόντα δεν έχουν προκαλέσει αποψίλωση και υποβάθμιση των δασών. Ποιες είναι οι προτάσεις σας για τη διασφάλιση ενός αποτελεσματικού και αποδοτικού συστήματος δέουσας επιμέλειας;*
2. *Η επιχειρησιακή εφαρμογή του κανονισμού θα βασίζεται αναμφίβολα στην κοινή εφαρμογή των βασικών ορισμών του κανονισμού. Μολονότι υπάρχουν ορισμοί για ορισμένες έννοιες, η χρήση τους σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο δεν είναι εναρμονισμένη. Για να διευκολυνθεί η εφαρμογή του κανονισμού, ποιες είναι οι προτάσεις σας για κοινούς ορισμούς σχετικά με όρους όπως η αποψίλωση, η υποβάθμιση των δασών και ο σχετικός ορισμός των βιώσιμων δραστηριοτήτων υλοτόμησης, με βάση τις βέλτιστες διαθέσιμες επιστημονικές γνώσεις;*

Παρατηρήσεις: 3 λεπτά ανά κράτος μέλος